

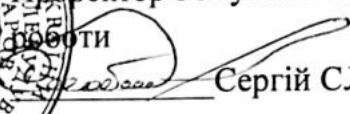
Міністерство освіти та науки України
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін

Код РПНД

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної роботи

 Сергій СЛОБОДЯН.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ МЕДІАДОСЛІДЖЕНЬ
METHODOLOGY AND ORGANIZATION OF MEDICAL RESEARCH

рівень вищої освіти _____ другий (магістерський) _____

тип дисципліни _____ обов'язкова _____

мова викладання _____ українська _____

Миколаїв – 2025 р.

Нормативна навчальна дисципліна «МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ МЕДІАДОСЛІДЖЕНЬ» є обов'язковим компонентом циклу професійної підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини за спеціальністю С7 «Журналістика» освітня програма «Журналістика та медіакомунікації».

«25» серпня 2025 року. 13 с.

Розробник: Філатова О.С., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри журналістики, реклами та PR-технологій.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ МЕДІАДОСЛІДЖЕНЬ» узгоджено з гарантом освітньої програми

Гарант освітньої програми
«Журналістика та медіакомунікації»

Оксана ФІЛАТОВА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ МЕДІАДОСЛІДЖЕНЬ» розглянуто на засіданні кафедри журналістики, реклами та PR-технологій.

Протокол №10 від «27» травня 2025 р.

Завідувач кафедри

Оксана ФІЛАТОВА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ МЕДІАДОСЛІДЖЕНЬ» розглянуто Науково-методичною комісією *Навчально-наукового гуманітарного інституту*.

Протокол №11 від «13» червня 2025 р.

Голова

Олег БОБІНА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ МЕДІАДОСЛІДЖЕНЬ» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

Андрій ЛАБАРТКАВА

Робоча програма навчальної дисципліни «МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ МЕДІАДОСЛІДЖЕНЬ» затверджено Навчально-методичною радою НУК

Протокол № 6 від «25» червня 2025 р.

Голова НМР НУК

Сергій СЛОБОДЯН

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Опис навчальної дисципліни.....	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни.....	5
3. Передумови для вивчення дисципліни	5
4. Очікувані результати навчання.....	6
5. Програма навчальної дисципліни.....	6
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування	8
7. Форми поточного та підсумкового контролю	8
8. Критерії оцінювання результатів навчання	10
9. Засоби навчання	11
10. Рекомендовані джерела інформації.....	12

ВСТУП

Анотація

Курс «Методологія та організація медіадосліджень» є нормативною навчальною дисципліною циклу професійної підготовки фахівців галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини за спеціальністю С7 «Журналістика» відповідно до освітньої програми «Журналістика та медіакомунікації».

Метою навчальної дисципліни є формування базових знань із теорії та практики журналістикознавчих досліджень, набуття здобувачами вищої освіти відповідних професійних компетенцій, що забезпечують всебічний аналіз сучасних медіасистем та нових медіа; розвиток практичних навичок концептуального аналізу, наукового письма та риторичного викладу, необхідних для розробки та висвітлення результатів дослідницького проекту.

Ключові слова: методологія, метод, аналіз, база даних, інтент, контент, дискурс-аналіз.

Abstract

The course 'Methodology and Organisation of Media Research' is a compulsory academic discipline in the professional training cycle for specialists in the field of knowledge C Social Sciences, Journalism, Information and International Relations, specialising in C7 "Journalism" in accordance with the educational programme 'Journalism and Media Communications'.

The aim of the course is to provide students with basic knowledge of the theory and practice of journalism studies, to enable higher education students to acquire the relevant professional competencies that ensure a comprehensive analysis of contemporary media systems and new media; developing practical skills in conceptual analysis, scientific writing and rhetorical presentation necessary for the development and presentation of research project results.

Keywords: methodology, method, analysis, database, intent, content, discourse analysis.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини	Обов'язкова	
Модулів – 1		Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 150	С7 «Журналістика» Освітня програма «Журналістика та медіакомунікації»	Семестр	
		1-й	1-й
		Лекції	
		15 год	10
		Практичні	
		30 год	10
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3; самостійної роботи студента – 7.	Освітній рівень: другий (магістерський)	Самостійна робота	
		105	130
		Вид контролю	
		іспит	іспит
		Форма контролю: комбінована	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Методологія та організація медіадосліджень» є формування у здобувачів вищої освіти відповідно до освітньо-професійної програми таких компетентностей:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність планувати час та управляти ним.

ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК05. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ФК01. Здатність використовувати спеціалізовані концептуальні знання з теорії та історії журналістики, новітні технологічні досягнення для розв'язання задач дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері журналістики.

ФК02. Здатність критично осмислювати проблеми у сфері журналістики та дотичні до них міждисциплінарні проблеми.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є теорія та історія соціальних комунікацій, теорія і практика журналістики, аналітика інформаційного середовища, кризові комунікації.

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

ПРН01. Приймати ефективні рішення з проблем журналістики, у тому числі в умовах багатокритеріальності, неповних чи суперечливих інформації та вимог.

ПРН02. Аналізувати та оцінювати потенційний вплив розвитку технологій на сучасний стан та розвиток журналістики.

ПРН03. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН05. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології під час створення медіапродуктів.

ПРН10. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з організацією нових медіаустанов та інституцій.

ПРН11. Брати продуктивну участь у розробленні проєктів документів, що регламентують діяльність в усіх сферах журналістики, обґрунтовувати суспільну потребу в їх прийнятті, прогнозувати результати їх впливу на суспільство.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Методологія та організація медіадосліджень

Змістовий модуль 1. Методологічні аспекти медіадосліджень

Тема 1. Специфіка наукових досліджень. Медіадослідження [1]; [2]; [3] стр. 6–105.

Тема 2. Процес дослідження. Дослідницькі процедури. Елементи дослідження. Семплінг [1]; [2]; [5] стр. 18–49.

Тема 3. Дизайн наукового дослідження. Етика наукових досліджень [1]; [2]; [4] стр. 50–215.

Змістовий модуль 2. Дослідницькі методи

Тема 4. Методологія текстуального аналізу [1]; [2].

Тема 5. Якісні та кількісні методи. Фокус-групи. Agenda Setting, фреймінг [1]; [2]; [3] стр. 50–56.

Тема 6. Контент-аналіз медіапростору. Спостереження та метод експерименту. Кейс-дослідження. Опитування [1]; [2]; [3] стр. 18–50.

Тема 7. Обробка даних. Застосування методології медіадосліджень для підготовки наукового проєкту [1]; [2].

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		Лек	пр	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	12
Модуль 1. Методологія та організація медіадосліджень										
Змістовий модуль 1. Методологічні аспекти медіадосліджень										
Тема 1. Специфіка наукових досліджень. Медіадослідження	23	2	2		19	23	1			22
Тема 2. Процес дослідження. Дослідницькі процедури. Елементи дослідження. Семплінг	24	3	4		17	24	1	2		21

Тема 3. Дизайн наукового дослідження. Етика наукових досліджень	23	2	4		17	23	2	2		19
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	<i>70</i>	<i>7</i>	<i>10</i>		<i>53</i>	<i>70</i>	<i>4</i>	<i>4</i>		<i>62</i>
Змістовий модуль 2. Дослідницькі методи										
Тема 4. Методологія текстуального аналізу	20	2	6		12	30	2			27
Тема 5. Якісні та кількісні методи. Фокус-групи. Agenda Setting, фреймінг	20	2	4		14	30	1	2		25
Тема 6. Контент-аналіз медіапростору. Спостереження та метод експерименту. Кейс-дослідження. Опитування	20	2	6		12		1	2		
Тема 7. Обробка даних. Застосування методології медіадосліджень для підготовки наукового проекту.	20	2	4		14		2	2		
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	<i>80</i>	<i>8</i>	<i>20</i>		<i>52</i>	<i>80</i>	<i>6</i>	<i>6</i>		<i>68</i>
Разом за курсом	150	15	30		105	150	10	10		130

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Медіадослідження	2	1
2	Дослідницькі процедури	2	1
3	Базові елементи дослідження. семплінг	2	
4	Дизайн наукового дослідження	2	1
5	Етика наукових досліджень. Кодекс академічної доброчесності	2	1
6	Методологія текстуального аналізу: лінгвістичний аналіз, літературознавчий аналіз, соціологічний аналіз, психологічний аналіз	2	1
7	Семіотичний аналіз. Риторичний аналіз.	2	
8	Ідеологічна критика. Психоаналіз	2	
9	Якісна методологія. Кількісні методи. Фокус-групи	2	
10	Глибинні інтерв'ю. Включене спостереження. Agenda Setting, фреймінг	2	1
11	Контент-аналіз медіапростору. Спостереження	2	1
12	Кейс-дослідження. Опитування.	2	1
13	Метод експерименту	2	1
14	Обробка даних	2	
15	Етапи, структура, методи, зміст наукової роботи	2	1
Разом		30	10

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – 1-2 год. / 1 лекція;
- підготовка до практичних занять – 1-3 год./1 заняття;
- Написання текстів, аналіз проблемних ситуацій – 1-3 год./1 тема;
- Підготовка до контрольних робіт – 15-30 год на 1 роботу;
- Підготовка до підсумкової атестації – 10-30 год.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до лекцій	15	20
2	Підготовка до практичних занять	50	30
3	Аналіз проблемних ситуацій	20	30
4	Підготовка до контрольних робіт	15	30
5	Підготовка до підсумкової атестації	5	20
Разом		105	130

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

- лекція, бесіда, дискусія, пояснення, дидактична гра;
- презентації результатів виконаних завдань (демонстрування, ілюстрування);
- методи контролю і самоконтролю (контрольні роботи, фронтальне опитування).

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключного іспиту. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати до 60 балів (від 60 балів до 100 балів у разі заліку). Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (активність, участь в дискусіях; виконання завдань та інше).

Питома вага заключного іспиту в загальній системі оцінок - 40 балів. Право здавати заключний іспит дається студенту, якій з урахуванням максимальних балів проміжних оцінок і заключного іспиту набирає не менше 60 балів. Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки іспиту (за його наявності).

Іспит відбувається в усній формі. Студент відповідає на 2 питання екзаменаційного білету. Максимальна кількість балів за кожне питання – 20 балів.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання індивідуальних завдань.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Відповіді на практичних заняттях	Критерії оцінювання (денна форма)
3	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міждисциплінарні зв'язки, містить аргументовані висновки
2	Відповідь частково правильна, містить окремі неточності, недостатньо обґрунтована
1	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, неправильно використовуються терміни тощо
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: 45 балів (15 тем по 3 бали)</i>	

Відповіді на практичних заняттях	Критерії оцінювання (заочна форма)
5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міждисциплінарні зв'язки, містить аргументовані висновки
4	Відповідь у цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки й неточності у викладенні матеріалу
3	Відповідь частково правильна, містить окремі неточності, недостатньо обґрунтована
2	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, неправильно використовуються терміни тощо
1	Відповідь має значну кількість суттєвих помилок
0	Студент не дає відповіді
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: 25 балів (5 тем по 5 балів)</i>	

Виконання індивідуальних завдань	Критерії оцінювання (денна, заочна форма)
5	Завдання виконано правильно, відповідь повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міждисциплінарні зв'язки, містить аргументовані висновки
4	Завдання виконано в цілому правильно, відповідь достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки й неточності у викладенні матеріалу
3	Завдання виконано частково правильно, відповідь містить неточності, недостатньо обґрунтована
2	Завдання має суттєві помилки, аргументи несформульовані, неправильно використовуються терміни тощо
1	Завдання має значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтовано
0	Студент не дає відповіді
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 25 балів (5 завдань по 5 балів); заочна форма – 35 балів (7 завдань по 5 балів)</i>	

Контрольна робота	Критерії оцінювання (денна, заочна форма)
9-10	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міждисциплінарні зв'язки, містить аргументовані висновки
7-8	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
5-6	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована
3-4	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія
1-2	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована
0	Студент не дає відповіді
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: денна форма 10 балів (одна контрольна робота по 10 балів); заочна форма 20 (2 контрольні роботи по 10 балів)</i>	

Іспит	Критерії оцінювання (денна, заочна форма)
20-18	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міждисциплінарні зв'язки, містить аргументовані висновки
17-14	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
13-10	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована
9-5	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовується неправильна термінологія.
4-1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована
0	Студент не дає відповіді
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 20 балів</i>	

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Контрольна робота	1x10 балів = 10 балів	2x10 балів = 20 балів
Іспит	20 балів	20 балів
Відповіді на практичних заняттях	15x3 балів = 45 балів	5x5 балів = 25 балів
Виконання індивідуальних завдань	5x5 балів=25 балів	7x5 балів = 35 балів
Всього	100	100

8. Критерії оцінювання результатів навчання

	Денне відділення		Заочне відділення	
	Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів

ЗМ1	Т1	Відповідь на практичному занятті	3	Виконання індивідуальних завдань	5
		Виконання індивідуальних завдань	5		
	Т2	Відповідь на практичному занятті	2*3=6	Відповідь на практичному занятті	5
				Виконання індивідуальних завдань	5
	Т3	Відповідь на практичному занятті	2*3=6	Відповідь на практичному занятті	5
		Виконання індивідуальних завдань	5	Виконання індивідуальних завдань	5
ЗМ2	Т4	Відповідь на практичному занятті	3*3=9	Виконання індивідуальних завдань	5
		Виконання індивідуальних завдань	5		
	Т5	Відповідь на практичному занятті	2*3=6	Відповідь на практичному занятті	5
		Виконання індивідуальних завдань	5	Виконання індивідуальних завдань	5
	Т6	Відповідь на практичному занятті	3*3=9	Відповідь на практичному занятті	5
		Виконання індивідуальних завдань	5	Виконання індивідуальних завдань	5*2=10
	Т7	Відповідь на практичному занятті	2*3=6	Відповідь на практичному занятті	5
		Контрольна робота	10	Контрольна робота	20
		Залік	20	Залік	20
Сума			100		100

9. Засоби навчання

На лекційних заняттях наочним матеріалом є друковано-роздатковий матеріал у вигляді опорних схем, мультимедійні засоби (комп'ютерні презентації) та відеоматеріали. На практичних заняттях – відеоматеріали, аудіоматеріали (голосові записи), технічні засоби (мікрофони, камери).

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Бхаттачарджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень. 2022. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/49231/1/Metodolohiia_orhanizatsiia_naukovykh_doslidzh_hen_2022.pdf
2. Губенко Д. Методологія медіа-досліджень. URL: https://uk.wikibooks.org/wiki/Методологія_медіа-досліджень
3. Методологія досліджень мас-медіа : робоча книга (handbook) / за заг. ред. Сірінюк-Долгарьової К. Г. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 156 с.
4. Рижко, О. М. Плагіат як соціальнокомунікаційне явище : монографія. Київ : Паливода А. В., 2017. 387 с.
5. Шейко В.М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник для студ. вищ. навч. закл. 6-те вид., переробл. і доп. Київ : Знання, 2018. 311 с.

Допоміжна література

6. Батлер Д. Фрейми війни. Чиї життя оплакують? Київ: АРТКНИГА, 2016. 280 с.
7. Глибинне інтерв'ю: збір та аналіз інформації : методичні вказівки та завдання до практичних занять для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 061 Журналістика / уклад. Т.В.Тхоржевська. Одеса : видавець С. Л. Назарчук, 2024. 26 с.
8. Грабовець І. В. Фреймінг та медіамейкерство як форми комунікативної поведінки. *Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики* : зб. наук. праць. 2019. № 83. С. 102-108.
9. Зацерковний В. І. Методологія наукових досліджень: нав. посіб. Ніжин: НДУ ім. М.Гоголя, 2017. 236 с.
10. Іванов В. Ф. Вибір категорій контент аналізу і проблема вибірки дослідження. *Наукові записки Інституту журналістики*. 2016. Т. 3. С. 29–33. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizh_2016_3_7
11. Іванов В. Ф. Вимоги до роботи з фактами та джерелами інформації в мас-медіа. *Інформаційне суспільство*. 2015. Вип. 22. С.17–20. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/is_2015_22_5
12. Кваско А., Сухорукова О., Григорова З. *Сучасні методи досліджень в медіаменеджменті. Економіка та суспільство*. 2021. № 24. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/188>.
13. Конверський А. Логіка: підручник. К.: ВПЦ Київський університет, 2017. С. 362-390 URL: <http://philosophy.univ.kiev.ua/uploads/editor/Files/LIBRARY/KONVERSKII/11.pdf>
14. Методи вивчення змісту медіа-комунікацій. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Методи_вивчення_змісту_медіа-комунікацій
15. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. за ред. І. С. Добронравової (ч. 1), К. ВПЦ "Київський університет", 2018. 607 с.
16. Основи наукових досліджень: навч. посіб. КПП ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Г.Г.Стрелкова, М.М.Федосенко, А.І.Замулко, О.С.Іщенко. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2019. 120 с.
17. Партико З. В. Основи наукових досліджень: підготовка дисертації : навч. посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : Видавництво "Ліра-К", 2017. 232 с.
18. Петровська Ж. Ефект фреймінгу: пострадянський та західний досвід. *Вісник Львівського університету. Серія журналістика*. 2018. № 44. С. 172–178.
19. Ромах О. В. Настільний посібник з методології досліджень соціальних комунікацій. Львів : ПАІС, 2020. 404 с.

20. Холод О. М. Методологія досліджень соціальних комунікацій: підручник. Львів : ПАІС, 2014. 280 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi77/0057070.pdf>

Інформаційні ресурси в інтернет

21. Академія Української преси. URL: <https://www.aup.com.ua/en/home/>
22. Бібліотека Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: <http://www.journ.univ.kiev.ua/>
23. Інститут Масової Інформації. URL: <https://imi.org.ua/>
24. Інститут розвитку регіональної преси. URL: <https://irrp.org.ua/>
25. Медіаосвітній портал «Mediasapiens». URL: <https://ms.detector.media/>
26. Наукова електронна бібліотека Національної бібліотеки ім. В.Вернадського: URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
27. Новий правопис: повний текст та основні зміни. URL: <https://osvitoria.media/experience/novyj-pravopys-povnyj-tekst-ta-osnovnizminy/>

Розробник програми

 О.С.Філатова